

Bruxelles, 30.6.2022
C(2022) 4458 final

DECIZIA COMISIEI

din 30.6.2022

**PRIVIND MĂSURILE
SA.36086 (2021/C)(ex 2019/CC)(ex 2016/C)(ex 2016/NN)
puse în aplicare de România
în favoarea Oltchim SA**

(Text cu relevanță pentru SEE)

(Numai textul în limba română este autentic)

DECIZIA COMISIEI

din 30.6.2022

PRIVIND MĂSURILE SA.36086 (2021/C)(ex 2019/CC)(ex 2016/C)(ex 2016/NN) puse în aplicare de România în favoarea Oltchim SA

(Text cu relevanță pentru SEE)

(Numai textul în limba română este autentic)

VERSIUNE PUBLICĂ

Acest document este pus la dispoziție numai în scop informativ.

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

După ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior¹ și având în vedere aceste observații,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) La data de 17 iulie 2009, autoritățile române au notificat Comisiei planul de a converti în acțiuni o datorie publică a societății Oltchim S.A. („Oltchim” sau „societatea”). La data de 7 martie 2012, prin decizia în cazul SA.29041 – *Măsuri de sprijin în favoarea Oltchim SA Râmnicu Vâlcea*², Comisia a concluzionat că respectiva conversie a datoriei, în valoare de 1 049 de milioane RON (231 de milioane EUR), nu a implicat ajutor de stat. Concluzia s-a bazat pe angajamentul ferm al guvernului român de a privatiza integral Oltchim, inclusiv întregul pachet de acțiuni care le revenea autorităților publice după conversia datoriei.
- (2) După tentativa eșuată de privatizare a Oltchim, autoritățile române au contactat Comisia în octombrie 2012 în vederea pregătirii notificării formale a ajutorului pentru salvarea Oltchim (înregistrat cu numărul de referință SA.35558).

¹ JO C 284, 5.8.2016, p. 7.

² JO L 148, 1.6.2013, p. 33.

- (3) În noiembrie 2012, presa a relatat că autoritățile române au încheiat un acord cu băncile creditoare ale Oltchim în scopul de a finanța reluarea producției Oltchim. În acest context, Comisia a decis deschiderea unui caz *ex officio* înregistrat cu numărul de referință SA.36086, și, prin scrisoarea din data de 18 ianuarie 2013, a solicitat României să furnizeze informații.
- (4) În urma mai multor contacte cu autoritățile române, prin scrisoarea din data de 8 aprilie 2016, Comisia a informat România că a decis să inițieze, în cazul SA.36086, procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din TFUE („Decizia din 2016”). Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*³. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsurile în cauză.
- (5) Prin scrisoarea din data de 29 iulie 2016, România a propus o modificare a procesului de vânzare a Oltchim în scopul împiedicării continuității economice între Oltchim și cumpărătorii activelor sale. Autoritățile române, după ce au furnizat informații suplimentare (la data de 14 septembrie 2016, 4 noiembrie 2016 și 5 decembrie 2016), au modificat termenii procesului de vânzare inițial.
- (6) În urma schimburilor menționate mai sus, Oltchim, prin intermediul reprezentantului său legal, a prezentat rapoarte succesive privind evoluția vânzării (majorității) activelor Oltchim la data de 27 ianuarie 2017, 4 aprilie 2017, 25 iulie 2017, 15 septembrie 2017, 21 noiembrie 2017, 18 ianuarie 2018 și 16 iulie 2018⁴.
- (7) În cursul procesului de vânzare, au intervenit o serie de terți, iar autoritățile române au furnizat observații cu privire la fiecare dintre aceste intervenții.
- (8) La data de 17 decembrie 2018, prin decizia în cazul SA.36086 - *Ajutor de stat pus în aplicare de România în favoarea Oltchim SA* („Decizia din 2018”)⁵, Comisia a închis procedura oficială de investigare, concluzionând că trei măsuri de ajutor public în favoarea Oltchim constituie ajutor de stat ilegal și incompatibil. Prin urmare, autoritățile române au fost somate să îl recupereze, după cum urmează:
- (a) măsura 1, care este în valoare de aproximativ 33 de milioane EUR, constă în neexecutarea creanțelor și acumularea de noi datorii ale Oltchim față de AAAS⁶ după privatizarea eșuată a Oltchim din septembrie 2012;
- (b) măsura 2 constă în continuarea furnizărilor cu titlu gratuit de către statul român și de către întreprinderea de stat CET Govora (dar nu și de către întreprinderea de stat Salrom) către Oltchim, în pofida deteriorării situației financiare a societății, cuantumul acesteia urmând a fi stabilit împreună cu România în timpul fazei de recuperare;
- (c) măsura 3 constă în anulări de datorii în valoare de aproximativ 300 de milioane EUR de către AAAS și de către diverse întreprinderi de stat.

³ JO C 284, 5.8.2016, p. 7.

⁴ Au fost transmise Direcției Generale Concurență a Comisiei șapte rapoarte privind vânzarea activelor Oltchim, fiecare acoperind o perioadă diferită a procesului de vânzare, și anume: primul raport (iulie 2016 – 23 ianuarie 2017), al doilea raport (23 ianuarie – 30 martie 2017), al treilea raport (30 martie – 21 iulie 2017), al patrulea raport (21 iulie – 15 septembrie 2017), al cincilea raport (16 septembrie – 17 noiembrie 2017), al șaselea raport (17 noiembrie 2017 – 18 ianuarie 2018) și al șaptelea raport (18 ianuarie 2018 – 16 iulie 2018).

⁵ JO L 181, 5.7.2019, p. 13.

⁶ AAAS este Agenția Română de Privatizare.

- (9) Prin hotărârea din data de 15 decembrie 2021⁷, Tribunalul a anulat parțial Decizia din 2018, și anume: a anulat articolul 1 literele (a) și (c) din Decizia din 2018, precum și articolele 3 și 6 și articolul 7 alineatul (2) în măsura în care acestea se referă la măsurile menționate la articolul 1 literele (a) și (c) din decizia respectivă (măsurile 1 și 3). Mai precis, pe de o parte, Tribunalul a confirmat constatarea din Decizia din 2018 potrivit căreia măsura 2 constituia ajutor de stat incompatibil. Pe de altă parte, Tribunalul a anulat părțile din Decizia din 2018 referitoare la măsurile 1 și 3, din următoarele motive: (i) în ceea ce privește măsura 1, Tribunalul a statuat că Comisia nu a reușit să demonstreze avantajul economic despre care susținea că a rezultat în urma neexecutării creanțelor și acumulării de noi datorii; (ii) în ceea ce privește măsura 3, Tribunalul a considerat că Comisia nu a demonstrat corespunzător cerințelor legale că anulările de datorii în cauză implicau resurse de stat sau erau imputabile statului. Această hotărâre nu a fost atacată și, prin urmare, a rămas definitivă.
- (10) Această decizie se referă numai la măsurile prevăzute la articolul 1 literele (a) și (c) din Decizia din 2018 (denumite în aceasta „măsurile 1 și 3”). Având în vedere că Decizia din 2018 a fost confirmată de Tribunal în ceea ce privește măsura 2, menționată la articolul 1 litera (b) din decizie, Comisia va continua să se ocupe de recuperarea ajutorului corespunzător măsurii 2, în cadrul unor proceduri separate care sunt încă în curs de desfășurare în cazul SA.36086 (CR/2019).

2. CONTEXTUL ȘI DESCRIEREA MĂSURILOR CARE FAC OBIECTUL INVESTIGAȚIEI

2.1. Context

2.1.1. Beneficiarul

- (11) Oltchim a fost una dintre cele mai mari societăți petrochimice din România și din sud-estul Europei. Statul român a deținut o participație de control de 54,8 % în cadrul societății.
- (12) Oltchim a produs, în principal, sodă caustică lichidă, oxid de propilenă, polioli, plastifianți și oxo-alcooli. Oltchim a fost cel mai mare producător de sodă caustică lichidă de pe piața europeană (a avut o cotă de piață de 41 % pe piața UE în 2015), singurul producător de sodă caustică perle din Europa Centrală, precum și singurul producător de policlorură de vinil și de polieteri din România și al treilea din Europa. Societatea a exportat peste 74 % din producția sa atât în interiorul, cât și în afara Europei.
- (13) Oltchim a fost principalul angajator industrial din Vâlcea [o regiune din România care beneficiază de asistență în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE].

2.1.2. Faptele

- (14) După cum s-a menționat deja, prin Decizia din 2018, Comisia a închis procedura oficială de investigare, care fusese inițiată prin Decizia din 2016, și a concluzionat că măsurile 1, 2 și 3 în favoarea Oltchim constituie ajutor de stat ilegal și incompatibil, care trebuia recuperat de către autoritățile române.

⁷ Hotărârea Tribunalului din 15 decembrie 2021, Oltchim SA/Comisia Europeană, T-565/19, EU:T:2021:904.

- (15) Prin hotărârea judecătorească din data de 8 mai 2019, a fost deschisă o procedură de faliment în ceea ce privește Oltchim.
- (16) Consorțiul de lichidatori desemnat, compus din RomInsolv SPRL & BDO Business Restructuring SPRL, care a fost desemnat la 8 mai 2019, a fost confirmat de adunarea creditorilor prin hotărârea judecătorească din data de 26 octombrie 2020.
- (17) Ca urmare a lansării procedurii de faliment și având în vedere că activitatea comercială a Oltchim a încetat (întrucât toate activele operaționale ale Oltchim fuseseră deja vândute, a se vedea considerentul 31), principala sarcină a lichidatorilor constând în vânzarea activelor rămase ale Oltchim (și anume cele neoperaționale), atât din punct de vedere juridic, cât și în fapt, Oltchim a ieșit deja de pe piață.
- (18) Creanțele aferente ajutorului de stat (inclusiv dobânda pentru recuperarea ajutorului de stat) au fost înregistrate integral în tabelul creanțelor Oltchim la data de 17 noiembrie 2020, lucru care a dus la punerea în aplicare provizorie de către România a Deciziei din 2018.
- (19) Conform ultimei actualizări prezentate de România Comisiei la data de 18 noiembrie 2021, procesul de vânzare este în curs de desfășurare și va continua până la lichidarea completă a activelor Oltchim.
- (20) Procesul de vânzare se bazează pe principiile transparenței și competitivității, iar metoda de vânzare este licitația publică fie a unor pachete de active, fie a unor active individuale, în conformitate cu articolul 116 și următoarele din Legea nr. 85/2006.
- (21) Intenția autorităților române, exprimată în scrisoarea lor din data de 18 noiembrie 2021, este de a continua procesul până la lichidarea completă a activelor Oltchim.
- (22) Procedura de faliment va fi închisă după finalizarea procesului de vânzare a activelor rămase și va avea ca rezultat radierea Oltchim din registrul comerțului.
- (23) În ceea ce privește măsurile 1 și 3, prin hotărârea din data de 15 decembrie 2021 menționată mai sus, Tribunalul a anulat Decizia din 2018, deoarece a constatat că Comisia nu reușise să demonstreze că măsurile 1 și 3 îndeplineau toate condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE pentru a califica o măsură drept ajutor de stat. În consecință, procedura oficială de investigare, care fusese inițiată prin Decizia din 2016, este încă deschisă în ceea ce privește măsurile 1 și 3. Prin urmare, în această decizie, Comisia trebuie să adopte o poziție în ceea ce privește măsurile 1 și 3, încheind astfel procedura oficială de investigare cu privire la cele două măsuri.

3. FALIMENTUL BENEFICIARULUI ȘI LIPSA UNEI CONTINUITĂȚI ECONOMICE

- (24) Comisia reamintește faptul că sistemul de control *ex ante* aplicat de către Comisia noilor măsuri de ajutor, prevăzut la articolul 108 alineatul (3) din TFUE, este conceput de așa manieră încât să se evite acordarea unui ajutor incompatibil cu piața internă⁸. În ceea ce privește recuperarea ajutoarelor incompatibile, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, competența Comisiei de a obliga statele membre să recupereze ajutoarele considerate de Comisie ca fiind incompatibile cu piața internă urmărește să elimine denaturarea concurenței cauzată de avantajul competitiv de care

⁸ Hotărârea Curții de Justiție din 3 martie 2020, Vodafone Magyarország, C-75/18, EU:C:2020:139, punctul 19.

a profitat beneficiarul ajutorului, restabilind astfel situația anterioară plății ajutoarelor menționate⁹. În cazul în care o societate nu poate rambursa ajutorul, atunci, pentru a efectua recuperarea, statul membru în cauză trebuie să lichideze societatea respectivă¹⁰, adică activitățile acesteia trebuie să înceteze și trebuie să se efectueze vânzarea activelor sale în condițiile pieței.

- (25) Cu alte cuvinte, obiectivul principal al sistemului de control al ajutoarelor de stat este acela de a preveni acordarea unui ajutor de stat incompatibil. În consecință, în cazul în care concurența pe piața internă este denaturată prin plata unui ajutor de stat ilegal și incompatibil, trebuie să se asigure restabilirea situației anterioare respectivei denaturări a concurenței, acest lucru efectuându-se, dacă este necesar, prin lichidarea beneficiarului.
- (26) Comisia remarcă faptul că măsurile 1, 2 și 3 descrise în considerentul 8 se referă la Oltchim, care în prezent este în faliment și și-a încetat complet activitatea economică, fără nicio continuitate economică, cel puțin până la data Deciziei din 2018¹¹.
- (27) În temeiul legislației române¹², odată ce o societate intră în faliment, activele sale sunt vândute, iar veniturile obținute din vânzare sunt transferate creditorilor săi, în funcție de rangul creanțelor acestora în tabelul creanțelor. În acest context, Comisia trebuie să stabilească mai întâi dacă mai servește vreunui scop continuarea investigației referitoare la Oltchim. În cazul în care continuarea investigației nu mai servește niciunui scop, Comisia trebuie să stabilească dacă este posibil să existe o continuitate economică între Oltchim și orice alte întreprinderi, pe baza jurisprudenței Curții de Justiție.
- (28) În primul rând, Comisia observă că, la 26 octombrie 2020, autoritățile române au confirmat lichidatorul desemnat pentru Oltchim. În temeiul legislației române, societatea a fost admisă într-o procedură de faliment, convenită cu creditorii, pentru vânzarea activelor sale și încetarea activității acesteia, cu încetarea completă a activității. Această procedură este supravegheată de un judecător. Prin urmare, Comisia consideră că procedura aleasă presupune deja că, la finalul acesteia, Oltchim va înceta să existe.
- (29) Comisia observă că, de la începutul procedurii de faliment, Oltchim și-a încetat toate activitățile economice [a se vedea considerentul (17)].
- (30) În plus, în ceea ce privește măsura 2, România a pus în aplicare cu titlu provizoriu în mod corect Decizia din 2018, prin înregistrarea în mod adecvat a creanței aferente ajutorului de stat și a dobânzii de recuperare corespunzătoare în tabelul creanțelor societății.
- (31) Pe baza celor de mai sus, Comisia remarcă faptul că Oltchim nu a desfășurat nicio activitate economică începând cu 8 mai 2019, că toate activele sale operaționale – reprezentând majoritatea activelor totale (aproximativ 60 % în termeni de valoare) – fuseseră deja vândute înainte de începerea procedurii de faliment, restul activelor

⁹ Hotărârea Curții de Justiție din 11 decembrie 2012, Comisia/Spania („Magesfa II”), C-610/10, EU:C:2012:781, punctul 105.

¹⁰ Hotărârea Curții de Justiție din 17 ianuarie 2018, Comisia/Grecia („United Textiles”), C-363/16, EU:C:2018:12, punctul 36.

¹¹ Considerentele 316-351 din Decizia din 2018.

¹² Legea nr. 85/2006 privind falimentul.

(active neoperaționale) fiind puse în vânzare, că personalul său a fost disponibilizat și că, în cele din urmă, Oltchim va fi radiată din registrul comerțului după finalizarea procedurii de faliment. Orice posibilă denaturare a concurenței sau orice efect pe care măsurile 1 și 3 menționate în considerentul (8) l-ar putea avea asupra schimburilor comerciale a luat sfârșit odată cu încetarea activității societății Oltchim.

- (32) În acest context, Comisia constată că sunt deja îndeplinite obiectivele atât în ceea ce privește controlul, cât și recuperarea ajutoarelor de stat menționate mai sus, și anume prevenirea acordării unui ajutor de stat incompatibil și asigurarea restabilirii situației anterioare denaturării concurenței cauzate de ajutorul de stat incompatibil cu piața internă. Oltchim nu mai este un operator economic activ pe piață și se află deja în procedura de faliment, iar din cauza fondurilor insuficiente, creanțele aferente ajutoarelor de stat nu ar putea fi plătite decât parțial în urma vânzării activelor rămase ale societății Oltchim. Prin urmare, continuarea investigației cu privire la măsurile 1 și 3 în favoarea Oltchim nu mai servește niciunui scop.
- (33) În ceea ce privește chestiunea potențialei continuități economice între Oltchim și succesorii săi, pot fi luați în considerare următorii factori, potrivit jurisprudenței: obiectul transferului (activele și creanțele, menținerea personalului, activele grupate), prețul de transfer, identitatea proprietarilor întreprinderii achizitoare și ai întreprinderii inițiale, momentul în care s-a realizat transferul (după începerea investigației, inițierea procedurii sau hotărârea finală) și logica economică a tranzacției¹³.
- (34) În Decizia din 2018 (considerentul 316 și următoarele), Comisia a analizat fiecare dintre cele cinci criterii și a concluzionat, în considerentele 350 și 351, că nu exista o continuitate economică între Oltchim și Chimcomplex sau DSG, și anume cei doi cumpărători ai majorității pachetelor de active ale Oltchim la momentul Deciziei din 2018. Această constatare s-a bazat pe faptul că se prevedea vânzarea activelor la prețul lor de piață, că societățile nu aveau nicio legătură economică sau corporativă cu Oltchim și că fiecare dintre noii proprietari urma să utilizeze activele în condiții diferite și în conformitate cu modele de afaceri diferite de cele ale Oltchim.
- (35) De asemenea, Comisia a considerat că este foarte puțin probabil să existe o continuitate economică între Oltchim și orice cumpărător(i) potențial(i) al (ai) activelor rămase care erau prevăzute a fi vândute prin intermediul unei noi licitații, astfel cum se descrie în scrisoarea României din data de 20 aprilie 2018, deoarece activele respective nu erau operaționale, iar domeniul de aplicare al activităților care urmau să fie desfășurate de către cumpărătorul (cumpărătorii) potențial(i) nu ar include, în mod evident, activitatea Oltchim, iar domeniul de aplicare al activităților care urmau a fi desfășurate prin utilizarea activelor respective era foarte probabil diferit de cel al Oltchim.
- (36) De la adoptarea Deciziei din 2018, Comisia nu a primit nicio informație care să o determine să își schimbe opinia cu privire la discontinuitatea economică. Cele mai recente informații primite au fost înregistrarea creanțelor aferente ajutoarelor de stat în tabelul creanțelor în noiembrie 2020 și cea mai recentă actualizare privind falimentul, transmisă de România prin scrisoarea din data de 18 noiembrie 2021. Comisia va continua să monitorizeze falimentul Oltchim pentru a se asigura că

¹³ Hotărârea Tribunalului din 24 septembrie 2019, Fortischem a.s./Comisia, T-121/15, EU:T:2019:684, punctul 208.

creanța aferentă măsurii 2 este implementată corect și că societatea este lichidată definitiv.

- (37) În acest context, având în vedere lichidarea inevitabilă a Oltchim fără niciun indiciu de continuitate economică, procedura oficială de investigare privind măsurile restante (măsurile 1 și 3) acordate în favoarea Oltchim, inițiată în temeiul articolului 108 alineatul (2) primul paragraf din TFUE, nu mai servește niciunui scop,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Procedura inițiată la data de 8 aprilie 2016 în temeiul articolului 108 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul SA.36086 referitor la Oltchim se încheie în ceea ce privește măsurile 1 și 3 menționate în Decizia din 2018.

Adoptată la Bruxelles, 30.6.2022

Pentru Comisie,

Margrethe VESTAGER
Vicepreședintă executivă

